

Brussel, 26.8.2013
COM(2013) 602 final

2013/0290 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

**inzake de goedkeuring van het macro-economische aanpassingsprogramma voor Cyprus
en inzake de intrekking van Besluit 2013/236/EU van de Raad**

TOELICHTING

Op 25 juni 2012 heeft Cyprus een verzoek om financiële bijstand uit het Europees Stabiliteitsmechanisme ingediend. Op 25 april 2013 heeft de Raad (bij Besluit 2013/236/EU) bepaald dat Cyprus op strikte wijze een macro-economisch aanpassingsprogramma ten uitvoer moet leggen waarmee de specifieke dreigingen voor de financiële stabiliteit van de eurozone die van Cyprus uitgaan, worden aangepakt en in Cyprus snel opnieuw een gezonde en duurzame economische en financiële situatie tot stand wordt gebracht.

Op 24 april 2013 heeft de Raad van gouverneurs van het ESM besloten om Cyprus in principe stabiliteitssteun te verlenen, en zijn goedkeuring gehecht aan het memorandum van overeenstemming over de specifieke economische beleidsvoorwaarden (hierna het "MvO" genoemd) en aan de ondertekening ervan door de Commissie namens het ESM. Op 8 mei 2013 heeft de raad van bestuur van het ESM de overeenkomst inzake financiële bijstand goedgekeurd.

Het macro-economisch aanpassingsprogramma heeft tot doel het vertrouwen van de financiële markt te herstellen, opnieuw te komen tot gezonde macro-economische evenwichten en de economie weer op een duurzaam groeipad te brengen. Om deze doelstellingen te bereiken, is het programma opgebouwd op drie pijlers. De eerste pijler is een strategie voor de financiële sector gebaseerd op herstructurering en afslanking van de financiële instellingen en op een strenger toezicht, waarbij inspanningen worden geleverd om de kapitaal- en liquiditeitstekorten aan te pakken. De tweede pijler is een ambitieuze strategie voor consolidatie van de begroting die voortbouwt op de consolidatie-inspanningen die in 2012 zijn aangevangen, met name door maatregelen om de lopende primaire uitgaven te verminderen, de overheidsinkomsten te verhogen, de werking van de overheidsdiensten te verbeteren en de begrotingsconsolidatie op middellange termijn te handhaven. Het is de bedoeling het buitensporige overheidstekort te corrigeren en de brutoschuldquote van de overheid op middellange termijn op een sterk neerwaarts pad te brengen. De autoriteiten hebben zich ertoe verbonden het tekort terug te dringen tot onder de 3 % van het bbp in 2016. Verder moet worden gezorgd voor een goede aanwending van structuur- en andere EU-fondsen alsmede van Europese beleidsinitiatieven om meer banen en een sterkere groei tot stand te brengen. Dit zal ertoe bijdragen dat Cyprus op lange termijn een groeipad volgt. De derde pijler betreft een ambitieuze agenda van structurele hervormingen om in overeenstemming met de landenspecifieke aanbevelingen die in 2012 tot Cyprus werden gericht, het concurrentievermogen en een duurzame en evenwichtige groei te ondersteunen, waardoor het mogelijk wordt de macro-economische onevenwichtigheden af te bouwen. In het licht van de Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie¹ moeten jonge mensen meer kansen krijgen en moeten hun vooruitzichten op werk worden verbeterd.

Het driejarig programma loopt van medio 2013 tot medio 2016.

Overeenkomstig artikel 1, lid 2, van Besluit 2013/236/EU heeft de Commissie in samenwerking met de ECB en, waar nodig, met het IMF, voor het eerst beoordeeld welke vorderingen bij de uitvoering van de overeengekomen maatregelen zijn gemaakt, hoe doeltreffend deze zijn en welk economisch en sociaal effect ze sorteren. Naar aanleiding daarvan is het MvO bijgewerkt op het gebied van het begrotingsbeleid, de structurele hervormingen en de hervorming van de financiële sector. Wat de financiële sector betreft, bevat het herziene MvO een overeenkomst inzake de publicatie van een routekaart voor een geleidelijke versoepeling van de kapitaalcontroles die op ijkpunten berust en verenigbaar is

---

¹ PB C 120 van 26.4.2013, blz. 1.

met de liquiditeitspositie van de banken. Voorts is in het herziene MvO vastgelegd dat een rechtskader moet worden opgezet voor een nieuwe governancestructuur voor het beheer van het belang van de staat in de coöperatieve kredietsector. Tot slot is in het kader van de strijd van Cyprus tegen het witwassen van geld overeenstemming bereikt over een actieplan voor cliëntenonderzoek en voor de transparantie van entiteiten. Wat het begrotingsbeleid betreft, bevat het herziene MvO een verbintenis om voor het voorzieningsfonds en de pensioenfondsen bij de Cyprus Popular Bank een compensatieregeling vast te stellen die ervoor moet zorgen dat deze fondsen een vergelijkbare behandeling ten deel valt als die bij de Bank of Cyprus. Ook is vastgelegd dat de Cypriotische autoriteiten met het oog op een effectieve aanwending van de EU-fondsen ervoor moeten zorgen dat de nodige nationale middelen beschikbaar blijven voor de bekostiging van de nationale bijdragen. Tot slot moet Cyprus conform Verordening (EU) nr. 472/2013 een verzoek om technische bijstand voor de programmaperiode indienen en een uitgebreide audit van zijn overheidsfinanciën uitvoeren. Op het gebied van de structurele hervormingen bevat het herziene MvO een nadere invulling van de voorgenomen hervorming van de openbare bijstand die ertoe moet leiden dat sociale bijstand als vangnet dient om een minimuminkomen te verschaffen aan degenen die niet in staat zijn in hun basisbehoeften te voorzien, terwijl stimulansen om aan het werk te gaan behouden blijven. Voorts moet Cyprus beleidsvoorstellen uitwerken voor de aanpak van tekortkomingen in zijn activeringsbeleid en moet Cyprus snel actie ondernemen om jongeren kansen te bieden en hun vooruitzichten op werk te verbeteren, zulks conform de doelstellingen van de Aanbeveling van de Raad tot invoering van een jongerengarantie.

Met de inwerkingtreding van Verordening (EU) nr. 472/2013 moet een macro-economisch aanpassingsprogramma voortaan worden vastgesteld in de vorm van een uitvoeringsbesluit van de Raad. Omwille van de juridische duidelijkheid en de rechtszekerheid stelt de Commissie daarom voor om het programma opnieuw vast te stellen, en wel op basis van artikel 7, lid 2, van Verordening (EU) nr. 472/2013. De inhoud van het programma is in wezen identiek aan het bij Besluit 2013/236/EU van de Raad goedgekeurde programma, met dien verstande dat de resultaten van de krachtens artikel 1, lid 2, van Besluit 2013/236/EU verrichte evaluatie erin zijn verwerkt. Tegelijk wordt voorgesteld om Besluit 2013/236/EU van de Raad in te trekken.

Het voorgestelde besluit zal een volledige consistentie tussen het in het VWEU vastgelegde multilaterale toezichtkader van de Unie en de aan het economische aanpassingsprogramma verbonden beleidsvoorwaarden waarborgen. Artikel 10 van Verordening (EU) nr. 472/2013 voorziet met name in consistentie in de rapportage- en monitoringverplichtingen.

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

inzake de goedkeuring van het macro-economische aanpassingsprogramma voor Cyprus en inzake de intrekking van Besluit 2013/236/EU van de Raad

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 472/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende de versterking van het economische en budgettaire toezicht op lidstaten in de eurozone die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit, en met name artikel 7, leden 2 en 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EU) nr. 472/2013 is van toepassing op lidstaten die bij de inwerkingtreding ervan al financiële steun ontvangen, met inbegrip van financiële steun uit het ESM.
- (2) Verordening (EU) nr. 472/2013 bevat regels voor de goedkeuring van macro-economische aanpassingsprogramma's voor lidstaten die financiële steun ontvangen; deze steun moet verenigbaar zijn met het Verdrag tot instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM).
- (3) Nadat Cyprus op 25 juni 2012 een verzoek om financiële bijstand uit het Europees Stabiliteitsmechanisme had ingediend, heeft de Raad op 25 april 2013 (bij Besluit 2013/236/EU) bepaald dat Cyprus op strikte wijze een macro-economisch aanpassingsprogramma ten uitvoer moet leggen.
- (4) Op 24 april 2013 heeft de Raad van gouverneurs van het ESM besloten om Cyprus in principe stabiliteitssteun te verlenen, en zijn goedkeuring gehecht aan het memorandum van overeenstemming over de specifieke economische beleidsvoorwaarden (hierna het "MvO" genoemd) en aan de ondertekening ervan door de Commissie namens het ESM.
- (5) Overeenkomstig artikel 1, lid 2, van Besluit 2013/236/EU van de Raad heeft de Commissie in samenwerking met de ECB en, waar nodig, met het IMF, voor het eerst beoordeeld welke vorderingen bij de uitvoering van de overeengekomen maatregelen zijn gemaakt, hoe doeltreffend deze zijn en welk economisch en sociaal effect ze sorteren. Op basis van deze beoordeling is het bestaande macro-economische aanpassingsprogramma bijgewerkt, waarbij rekening is gehouden met de stappen die de Cypriotische autoriteiten aan het eind van het tweede kwartaal van 2013 al hadden gezet.
- (6) Met de inwerkingtreding van Verordening (EU) nr. 472/2013 moet een macro-economisch aanpassingsprogramma voortaan worden vastgesteld in de vorm van een uitvoeringsbesluit van de Raad. Omwille van de juridische duidelijkheid en de

rechtszekerheid moet het programma opnieuw worden goedgekeurd, en wel op basis van artikel 7, lid 2, van Verordening (EU) nr. 472/2013. De inhoud van het programma moet identiek blijven aan het bij Besluit 2013/236/EU van de Raad goedgekeurde programma, met dien verstande dat de resultaten van de krachtens artikel 1, lid 2, van Besluit 2013/236/EU verrichte evaluatie erin moeten zijn verwerkt. Tegelijk moet Besluit 2013/236/EU van de Raad worden ingetrokken.

- (7) De Commissie heeft in samenwerking met de ECB en het IMF voor het eerst beoordeeld welke vorderingen bij de uitvoering van de overeengekomen maatregelen zijn gemaakt, hoe doeltreffend deze zijn en welk economisch en sociaal effect ze sorteren. Op basis daarvan is het MvO op het gebied van het begrotingsbeleid, de structurele hervormingen en de hervorming van de financiële sector bijgewerkt, waarbij met name is voorzien in: i) een routekaart voor een geleidelijke versoepeling van de kapitaalcontroles, ii) de totstandbrenging van het rechtskader voor een nieuwe governancestructuur voor het beheer van het belang van de staat in de coöperatieve kredietsector, iii) een actieplan tegen het witwassen van geld, iv) een compensatieregeling voor het voorzieningsfonds en de pensioenfondsen bij de Cyprus Popular Bank, v) de waarborging dat de nodige nationale middelen beschikbaar blijven voor de bekostiging van de nationale bijdragen voor projecten die uit de structuur- en andere EU-fondsen worden gesteund, vi) een nadere invulling van de voorgenomen hervorming van de openbare bijstand, en vii) een nadere uitwerking van beleidsvoorstellen voor activeringsbeleid, en het snel ondernemen van actie om kansen voor jongeren te creëren en hun vooruitzichten op werk te verbeteren. Met de tenuitvoerlegging van brede, ambitieuze hervormingen op financieel, budgettair en structureel gebied moet de houdbaarheid van de Cypriotische overheidsschuld op middellange termijn veilig worden gesteld.
- (8) Gedurende de gehele uitvoering van het omvattende beleidspakket van Cyprus moet de Commissie op specifieke gebieden aanvullend beleidsadvies en technische bijstand verlenen. Een lidstaat die onderworpen is aan een macro-economisch aanpassingsprogramma en die over onvoldoende administratieve capaciteit beschikt, moet om technische bijstand van de Commissie verzoeken, die voor dit doel groepen van deskundigen kan vormen.
- (9) De Cypriotische autoriteiten moeten, in overeenstemming met de bestaande nationale regels en praktijken, de mening van de sociale partners en maatschappelijke organisaties vragen bij de voorbereiding, tenuitvoerlegging, monitoring en evaluatie van het macro-economische aanpassingsprogramma,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Om de terugkeer van de Cypriotische economie naar een duurzaam groeipad en naar budgettaire en financiële stabiliteit te bevorderen, legt Cyprus op strikte wijze een macro-economisch aanpassingsprogramma (hierna het "programma" genoemd) ten uitvoer waarvan de voornaamste onderdelen in artikel 2 van dit besluit worden vastgesteld. Het programma behandelt de specifieke dreigingen voor de financiële stabiliteit van de eurozone die van Cyprus uitgaan, en is erop gericht in Cyprus snel opnieuw een gezonde en duurzame economische en financiële situatie tot stand te brengen en het vermogen van de lidstaat om zich volledig op de internationale financiële markten te financieren, te herstellen. Het programma houdt naar behoren rekening met de aanbevelingen van de Raad die overeenkomstig de artikelen 121,

126, 136 en 148 VWEU tot Cyprus zijn gericht, alsmede met de actie die Cyprus heeft ondernomen om daaraan gevolg te geven, en streeft er tegelijkertijd naar de vereiste beleidsmaatregelen te verruimen, te versterken en te verdiepen.

2. De Commissie monitort in samenwerking met de ECB en, waar nodig, met het IMF de voortgang van Cyprus bij de tenuitvoerlegging van zijn programma. Cyprus verleent zijn volle medewerking aan de Commissie en de ECB. De lidstaat verstrekt de Commissie en de ECB met name alle informatie die zij nodig achten voor de monitoring van het programma. De Cypriotische autoriteiten voeren vooraf met de Commissie, de ECB en het IMF overleg over de vaststelling van beleid dat niet in dit uitvoeringsbesluit is vervat, maar aanzienlijke gevolgen voor de verwezenlijking van de programmadoelstellingen kan hebben.
3. Samen met de Cypriotische autoriteiten onderzoekt de Commissie in samenspraak met de ECB en, waar nodig, met het IMF alle wijzigingen en aanpassingen in het programma die nodig kunnen zijn om naar behoren rekening te houden met onder meer grote verschillen tussen macro-economische en begrotingsprognoses en de geboekte resultaten (met inbegrip van werkgelegenheid), negatieve spill-overeffecten en macro-economische en financiële schokken.

Om voor een soepele uitvoering van het programma te zorgen en om op duurzame wijze bij te dragen aan de correctie van de onevenwichtigheden, zorgt de Commissie voor de verstrekking van verdere adviezen en richtsnoeren over budgettaire hervormingen, hervormingen van de financiële markten en structurele hervormingen.

De Commissie evalueert op gezette tijden de economische effecten van het programma en beveelt de nodige correcties aan om de groei en de creatie van banen te bevorderen, de vereiste consolidatie van de begroting te waarborgen en nadelige sociale gevolgen zoveel mogelijk te beperken. In het kader daarvan wordt het macro-economische aanpassingsprogramma, met inbegrip van de doelstellingen en de verwachte verdeling van de aanpassingsinspanningen, openbaar gemaakt.

Artikel 2

1. De hoofddoelstellingen van het programma zijn: herstel van de gezondheid van het Cypriotische bankwezen, voortzetting van het lopende proces van begrotingsconsolidatie en tenuitvoerlegging van structurele hervormingen ter ondersteuning van het concurrentievermogen en een evenwichtige groei.
2. Cyprus zet in overeenstemming met zijn verplichtingen uit hoofde van de procedure bij buitensporige tekorten de begrotingsconsolidatie voort door middel van hoogwaardige permanente maatregelen en beperkt tegelijkertijd de gevolgen voor kwetsbare groepen zoveel mogelijk.
3. Teneinde het tekort in 2016 tot onder de 3 % van het bbp terug te dringen, staat Cyprus klaar om aanvullende consolidatiemaatregelen te nemen. Met name ingeval de ontvangsten tegenvallen of hogere sociale uitgaven nodig zijn vanwege ongunstige macro-economische effecten, staat de Cypriotische regering klaar om aanvullende maatregelen te nemen om de doelen van het programma alsnog te bereiken, onder meer door de discretionaire uitgaven te verminderen, terwijl de gevolgen voor kwetsbare groepen zoveel mogelijk worden beperkt. Tijdens de duur van het programma worden kasopbrengsten die de programmaprognoses te boven gaan, met inbegrip van buitengewone opbrengsten, gespaard of gebruikt voor schuldvermindering. Als daarentegen aangenomen mag worden dat de

desbetreffende meevallers van structurele aard zijn, kan dit aanleiding zijn om in de laatste jaren minder aanvullende maatregelen te nemen.

4. Cyprus ziet toe op een goede aanwending van de structuur- en andere EU-fondsen, met inachtneming van de begrotingsdoelstellingen van het programma. Met het oog op een effectieve aanwending van de EU-fondsen zorgt de regering ervoor dat de nodige nationale middelen beschikbaar blijven waarmee in de programmeringsperioden 2007-2013 en 2014-2020 de nationale bijdragen, met inbegrip van de niet-subsidiabele uitgaven, in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen (EFRO, ESF, Cohesiefonds, ELFPO en EVF/EFMZV) kunnen worden bekostigd, terwijl met de beschikbare EIB-financiering rekening wordt gehouden. De autoriteiten zorgen ervoor dat de institutionele capaciteit voor de uitvoering van de huidige en toekomstige programma's wordt verbeterd en dat de beheersautoriteiten en de uitvoerende instanties over passend personeel beschikken.
5. Om de gezondheid van zijn financiële sector te herstellen, zorgt Cyprus voor een verdere grondige hervorming en herstructurering van het bankwezen en voor een versterking van de levensvatbare banken door een herstel van hun kapitaal, een verbetering van hun liquiditeitspositie en een versterking van het toezicht. Het programma voorziet in de volgende maatregelen en resultaten:
  - a) zorgen voor een nauwlettende monitoring van de liquiditeitspositie van de banken. Tevens worden de tijdelijke beperkingen van het vrij verkeer van kapitaal (onder meer begrenzings van geldopnemingen, betalingen en overdrachten) nauwlettend gemonitord. De controles mogen zolang duren als strikt noodzakelijk is om ernstige risico's voor de stabiliteit van het financiële stelsel te beperken. Er is een routekaart gepubliceerd voor een geleidelijke versoepeling van de controles die op ijkpunten berust, van de vorderingen bij de tenuitvoerlegging van het programma afhangt en met de bancaire liquiditeitspositie van de banken verenigbaar is. De middellangetermijnfinanciering en kapitaalplannen van binnenlandse banken die van centralebankfinanciering afhankelijk zijn of overheidssteun ontvangen, moeten op realistische wijze rekening houden met de geplande afbouw van de schuldhefboom in de banksector en moeten de afhankelijkheid van leningen van de centrale banken verminderen, terwijl ook gedwongen verkopen van activa en kredietschaarste moeten worden voorkomen. De voorschriften inzake minimale liquiditeitsvereisten worden aangepast om een buitensporige concentratie van emittenten in de toekomst te voorkomen;
  - b) de nodige regelgeving vaststellen voor de verhoging van de minimale Tier 1-kernkapitaalratio tot 9 % aan het einde van 2013;
  - c) stappen zetten om de kosten van de herstructurering van de banken voor de belastingbetaler zo beperkt mogelijk te houden. Ondergecapitaliseerde commerciële en coöperatieve kredietinstellingen moeten zoveel mogelijk kapitaal aantrekken van particuliere bronnen, voordat staatssteun wordt verleend. Elk herstructureringsplan wordt formeel goedgekeurd op basis van de staatssteunregels voordat de staatssteun in kwestie wordt toegekend. Commerciële banken met een tekort aan kapitaal mogen, wanneer andere maatregelen niet volstaan, vragen om herkapitalisatiesteun van de staat conform de procedures voor staatssteun;
  - d) zorgen voor de invoering van een kredietregister, de herziening en aanpassing, indien nodig, van het bestaande regelgevings- en toezichtkader voor de

verstrekking en het beheer van leningen, en de vaststelling van wetgeving ter verbetering van de governance van commerciële banken;

- e) de governance van de banken versterken, onder meer door een verbod op kredietverlening aan onafhankelijke leden van het bestuur of verbonden partijen;
  - f) oninbare leningen zoveel mogelijk terugvorderen en tegelijkertijd de stimulansen voor strategische wanbetaling door kredietnemers zoveel mogelijk beperken. Daartoe worden onder meer beperkingen op uitwinningen van onderpand versoepeld en oninbare leningen naar behoren gemonitord en beheerd;
  - g) de harmonisatie van het regelgevings- en toezichtkader voor coöperatieve kredietinstellingen met dat voor commerciële banken voltooiën;
  - h) ten uitvoer leggen van de strategie voor de toekomstige structuur en werking en de levensvatbaarheid van de coöperatieve kredietinstellingssector, zoals ontwikkeld door de centrale bank van Cyprus in overleg met de Commissie, de ECB en het IMF;
  - i) de monitoring van de schuldenlast van particulieren en huishoudens versterken en een kader opstellen voor een doelgerichte herstructurering van schulden van de particuliere sector om nieuwe leningen te vergemakkelijken en kredietbeperkingen te verminderen;
  - j) het kader voor de strijd tegen witwassen van geld verder ontwikkelen en een actieplan ter verbetering van de praktijken op het gebied van cliëntenonderzoek en de transparantie van entiteiten conform de best practice ten uitvoer leggen;
  - k) wetgeving voor een verplicht toezicht op basis van de kapitalisatieniveaus indienen;
  - l) stresstests in het regelmatig uit te oefenen externe banktoezicht integreren;
  - m) openbaarmakingsvereisten invoeren die ervoor zorgen dat banken regelmatig naar de markten communiceren welke vorderingen bij de herstructurering van hun activiteiten zijn gemaakt;
  - n) een rechtskader opzetten voor een nieuwe governancestructuur voor het beheer van het belang van de staat in de coöperatieve kredietsector.
6. De Cypriotische autoriteiten leggen de begrotingswet 2013 (gewijzigde versie) in 2013 strikt ten uitvoer, met inbegrip van de vóór de toekenning van de eerste financiële bijstand vastgestelde aanvullende permanente maatregelen in de orde van grootte van ten minste 351 miljoen EUR (2,1 % van het bbp). Cyprus stelt de volgende maatregelen vast:
- a) een hervorming van het belastingstelsel voor motorvoertuigen op basis van milieuvriendelijke criteria om op middellange termijn extra inkomsten te verkrijgen;
  - b) een compensatieregeling voor de voorzienings- en pensioenfondsen bij de Cyprus Popular Bank, die ervoor moet zorgen dat deze fondsen een vergelijkbare behandeling ten deel valt als die bij de Bank of Cyprus, die met de actuariële en de kasstroompositie van elk fonds rekening moet houden en die de gevolgen voor het overheidstekort zoveel mogelijk moet beperken. Aangezien dergelijke fondsen het karakter van een sociale voorziening hebben,

kan het overheidstekort over 2013 worden bijgesteld in verband met de budgettaire gevolgen van deze regeling;

- c) een volledige uitvoering van de consolidatiemaatregelen die sinds december 2012 zijn vastgesteld.

7. Cyprus past de volgende maatregelen met ingang van 1 januari 2014 toe:

- a) aan de uitgavenzijde voorziet de begroting in: een vermindering van de totale uitgaven voor sociale overdrachten door een doelgerichtere aanwending ervan, een verdere verlaging van de ambtenarensalarissen en van de salarissen in de overheidssector in ruimere zin en van de vergoedingen voor overwerk, de invoering van een bijdrage in het abonnement voor openbaar vervoer voor studenten en gepensioneerden, en structurele hervormingen in de onderwijssector om de middelen beter te benutten;
- b) aan de inkomstzijde voorziet de begroting van 2014 in: een verlenging van de tijdelijke heffing op de bruto-inkomens van werknemers in de openbare en particuliere sector tot 31 december 2016, verhogingen van de btw, verhogingen van de accijnzen, en een verhoging van de bijdragen in het algemene socialezekerheidsstelsel.

8. Om de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën te waarborgen, voert Cyprus structurele budgettaire hervormingen door die onder meer uit de volgende maatregelen bestaan en de volgende resultaten opleveren:

- a) zo nodig verdere hervormingen van het algemene stelsel en het stelsel van overheidspensioenen om de houdbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn en tegelijkertijd de toereikendheid van de pensioenen te waarborgen. De hervormingsopties worden in een actuariële studie in kaart gebracht;
- b) beheersing van de groei van de uitgaven aan gezondheidszorg teneinde voldoende middelen voor de basiszorg veilig te stellen middels een versterking van de houdbaarheid van de financieringsstructuur en de efficiëntie van de publieke gezondheidszorg, invoering van een nationaal zorgstelsel en waarborging van de financiële houdbaarheid ervan, terwijl een universele dekking wordt geboden;
- c) een verbetering van de efficiëntie van de overheidsuitgaven en van het begrotingsproces middels een doeltreffend budgettair middellangetermijnkader als onderdeel van een verbeterd beheer van de overheidsfinanciën zodat de budgettaire consolidatie-inspanningen worden ondersteund, waarbij evenwel rekening moet worden gehouden met de noodzaak om voldoende middelen voor elementaire beleidsgebieden als onderwijs en gezondheidszorg veilig te stellen. Dit kader is volledig verenigbaar met Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten² en met het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur binnen de Economische en Monetaire Unie, op 2 maart 2012 ondertekend in Brussel;
- d) vaststelling van een passend juridisch en institutioneel kader voor publiek-private partnerschappen dat conform de beste praktijken is opgezet;

---

² PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41.

- e) opstelling van een programma om te komen tot een gedegen stelsel van ondernemingsbestuur voor publieke en semipublieke ondernemingen en initiëring van een privatiseringsplan om de economische efficiëntie te verbeteren en de houdbaarheid van de schuld te herstellen;
  - f) opstelling en uitvoering van een breed hervormingsplan om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de inning en het beheer van de belastingen te verbeteren, onder meer door maatregelen om belastingfraude en –ontwijking te bestrijden en een volledige en tijdige toepassing van wetten en normen met betrekking tot internationale samenwerking op het gebied van belastingen en uitwisseling van informatie daarover te waarborgen;
  - g) hervorming van de vastgoedbelastingregeling;
  - h) hervorming van de overheidsadministratie om de werking en de kosteneffectiviteit ervan te verbeteren, met name door een herziening van de omvang, de arbeidsvoorwaarden en de functionele organisatie van de overheidsdienst met de bedoeling een efficiënt gebruik van overheidsmiddelen en een hoogwaardige dienstverlening aan de bevolking te waarborgen;
  - i) hervormingen van de algemene structuur en het niveau van de sociale uitkeringen om te komen tot een efficiënt gebruik van middelen en te zorgen voor een passend evenwicht tussen sociale bijstand en stimulansen om aan het werk te gaan. De voorgenomen hervorming van de openbare bijstand zorgt ervoor dat sociale bijstand als vangnet dient om een minimuminkomen te verschaffen aan degenen die niet in staat zijn in hun basisbehoeften te voorzien, terwijl stimulansen om aan het werk te gaan behouden blijven;
  - j) een uitgebreide audit van zijn overheidsfinanciën om na te gaan hoe de buitensporige schuld is ontstaan.
9. Cyprus zorgt ervoor dat de opschorting van de loonindexatie in de bredere publieke sector tot het einde van het programma van kracht blijft. Elke verandering in het minimumloon moet in overeenstemming zijn met ontwikkelingen in de economie en op de arbeidsmarkt en wordt vastgesteld na overleg met de sociale partners.
10. Cyprus werkt nadere beleidsvoorstellen uit voor de aanpak van de geconstateerde tekortkomingen in zijn activeringsbeleid. Cyprus onderneemt snel actie om kansen voor jongeren te creëren en hun vooruitzichten op werk te verbeteren, zulks conform de doelstellingen van de Aanbeveling van de Raad tot invoering van een jongerengarantie. De op de jongeren gerichte maatregelen passen qua opzet, beheer en uitvoering goed in het bredere activeringsbeleid en sluiten aan bij de hervorming van het stelsel van sociale voorzieningen en bij de overeengekomen begrotingsdoelstellingen.
11. Cyprus stelt de resterende wijzigingen in de sectorspecifieke wetgeving vast die noodzakelijk zijn om Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende diensten op de interne markt³ onverkort ten uitvoer te leggen. Ongerechtvaardigde belemmeringen op de dienstenmarkt, in het bijzonder met betrekking tot gereguleerde beroepen, moeten worden weggewerkt. Het mededingingkader wordt verbeterd door de werking van de bevoegde mededingingsautoriteit te verbeteren en door de onafhankelijkheid en de bevoegdheden van de nationale regelgevende instanties te versterken.

³ PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36.

12. Cyprus zorgt voor een vermindering van het aantal achterstallige afgiften van eigendomsbewijzen, onderneemt actie om bezwaren in verband met de aan kopers van onroerend goed over te dragen eigendomsbewijzen sneller op te heffen, en voert gegarandeerde termijnen voor de afgifte van bouwvergunningen en eigendomsbewijzen in.
13. Cyprus past de reglementering inzake gedwongen verkoop van gehypothekeerde eigendommen aan en maakt particuliere veilingen binnen een zo kort mogelijke termijn mogelijk. De snelheid van de behandeling door de rechterlijke instanties moet worden verbeterd en de gerechtelijke achterstand moet aan het einde van het programma zijn weggewerkt. Cyprus neemt initiatieven om het concurrentievermogen van de toeristische sector te verbeteren door met een concreet actieplan te komen ter verwezenlijking van de gekwantificeerde doelen die onder meer in de onlangs herziene toerismestrategie voor de periode 2011-2015 zijn vastgesteld. Cyprus brengt verslag uit over de behoefte aan luchtvaartverbindingen dat als basis voor een luchtvaartstrategie dient.
14. In de energiesector legt Cyprus het derde energiepakket onverkort ten uitvoer, zulks onverminderd artikel 44, lid 2, van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 49, lid 1, van de Gasrichtlijn. Cyprus gaat na of het gebruik moet maken van de afwijkingen die hem in die artikelen zijn verleend. Tegelijk wordt een breed ontwikkelingsplan voor de heroriëntering van de Cypriotische energiesector opgesteld. Dit plan omvat:
  - a) een plan voor aanleg van de vereiste infrastructuur voor de exploitatie van gas waarbij rekening wordt gehouden met de commerciële opties en risico's;
  - b) een breed regelgevings- en marktordeningsconcept voor de geherstructureerde energiesector en de gasuitvoer, met onder meer een licentie- en belastingregime dat voor zo hoog mogelijke inkomsten zorgt;
  - c) een plan voor de invoering van een institutioneel kader voor het beheer van koolwaterstoffen, met inbegrip van een reservefonds, dat de overheidsinkomsten uit offshorewinning van gas ontvangt en beheert en dat wordt opgericht op basis van internationaal erkende beste praktijken.
15. Cyprus dient bij de Europese Commissie een verzoek om technische bijstand over de programmaperiode in. In het verzoek wordt aangegeven op welke gebieden de Cypriotische autoriteiten technische bijstand of adviezen van essentieel belang achten voor de tenuitvoerlegging van zijn macro-economische aanpassingsprogramma.

Artikel 3

Besluit 2013/236/EU van de Raad wordt ingetrokken.

Artikel 4

Dit besluit is gericht tot de Republiek Cyprus.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*